

depressed areas of Ukraine - so since 2018 Germany has been providing assistance in the total amount of € 1.2 milliard. The modernization of the coal industry and the development of coal-producing regions remains a topical issue.

Relations between Ukraine and Denmark are characterized by mutual understanding, interaction, support, dynamic development of cooperation in political, trade, social, economic, ecological and other spheres. State and business institutions of Denmark widely support Ukraine's aspiration for European integration: introduction of visa-free regime for Ukrainian citizens, minimal customs tariffs and others. Among the programs of cooperation of interest are the "Energy Partnership Program between Ukraine and Denmark" (UDEPP) and "Denmark Business Finance", which focus on the development of renewable energy and growth of energy efficiency of production, wastewater treatment and natural water bodies, intensification of investment cooperation in Ukraine [2].

Consequently, economic diplomacy plays an important role in the modern political profile of the state, provides for sustainable economic development on a market basis and social orientation, mutually beneficial international cooperation and the use of available potential in foreign markets. International specialization of Ukraine should develop on the basis of competitive foreign trade sector, industries, manufacturers and expand at the expense of industries with high added value [6]. Diplomatic mechanisms should provide favorable directions of structural transformations of the economy, contribute to the capacity building of promising and strategic sectors of the national economy and minimize critical dependence on individual states and markets. The overall result of the above will ensure the national security of Ukraine.

References:

1. Дзьобаня О. П. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади: монографія / За заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021. 776 с.
2. Зайцев Ю. К., Москаленко О. М. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: монографія: у 2 кн. К.: КНЕУ, 2020. 251 с.
3. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія. Київ : НІСД, 2019. 560 с.
4. Кравчук Н., Луцишин О. Фінансова дипломатія у міждисциплінарному дискурсі. *Світ фінансів*. 2021, 2(67). С. 129-145.
5. Палагусинець Р. В. Механізм формування інтелектуального капіталу дипломатичної служби як складова державного управління: теорія і практика: монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 432 с.
6. Левкіна Р.В. Глобалізація та її вплив на розвиток економіки. *Вісник ХНТУСГ ім. П. Василенка. Серія: Економічні науки*, 2013. Вип. 138. С. 204-207

УДК 330.3

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

**Івах К. Ю., студент, Новік І. О., доцент
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»**

Економічна криза 2020-2021 років була викликана природним явищем, пандемією COVID-19. Щоб зупинити пандемію або хоча б уповільнити поширення нового вірусу, Україна, як і інші країни, була вимушена перейти до надзвичайно жорстких та масштабних карантинних обмежень, включаючи локдаун. Через пандемію та тимчасовий карантин, знизився експортний прибуток, відзначалися значні збитки у сфері туризму та було тимчасово призупинено роботу підприємств.

Криза підштовхнула керівництво компаній до прийняття складних рішень щодо оптимізації існуючих бізнес-моделей, пошуку шляхів скорочення витрат, а також розвитку

нових напрямків бізнесу. Таким чином пандемія COVID-19 дозволила компаніям закласти фундамент для майбутнього розвитку та освоєння нових ринків вже після закінчення епідемії. При цьому найменше змін спостерігалось у промислових компаніях, які з об'єктивних причин не можуть перенести всі бізнес-процеси в онлайн-простір. З іншого боку, динамічнішими виглядали компанії, зайняті у роздрібних продажах, фармацевтиці, а також у виробництві товарів народного споживання. При цьому присутність у цьому списку останньої групи компаній викликає подив, оскільки основні структури діяльності таких організацій є фізичними виробництвами, які неможливо перенести в онлайн-простір. Тим не менш, отримані результати опитування означають, що компанії, зайняті у виробництві товарів повсякденного попиту, на відміну від класичних підприємств промисловості, змогли успішно перенести в Інтернет всі інші бізнес-процеси.

Пандемія COVID значно порушила міжнародні бізнес-мережі, що може негативно вплинути на глобальну активність, що зароджується, у майбутньому. Це може зменшити потік ідей, ресурсів, соціального капіталу, необхідний швидкої інтернаціоналізації. Більш того, спостерігається тривожна тенденція до скорочення потоку венчурного капіталу через міжнародні кордони, особливо в країнах з економікою, що розвивається. Тим не менш, існує позитивна тенденція до появи онлайн-мереж у вигляді груп підтримки бізнесу, онлайн-хакатонів на підтримку молодих підприємців, мережевих груп.

Цифровізація бізнесу була однією з постійних тенденцій до COVID, яка дозволила багатьом уродженим глобальним підприємцям негайно розпочати свій бізнес на міжнародному рівні. Нові комунікаційні технології, доступність Інтернету та багато інструментів цифрового бізнесу дозволили компаніям легко вести бізнес на міжнародному рівні. Однак лише під час COVID, коли багато підприємців змушені були закрити чи скоротити свій бізнес, були повністю переосмислені методи роботи. Коли для людей стало неможливо працювати в офісі, ходити магазинами і навіть навчатися, цифрові технології змогли запропонувати інноваційні рішення, які до пандемії використовувалися лише першопрохідниками. Пандемія сприяла поширенню цифрових технологій. Виживання малого бізнесу є необхідною умовою для відновлення економіки країни після кризи, оскільки малий бізнес – це тисячі робочих місць, основа для регіонального розвитку та формування міцного середнього класу. Тому малий бізнес важливо втримати «на плаву» та захистити від негативних наслідків пандемії. Для боротьби з наслідками коронавірусу державним бюджетом України у 2020 році було передбачено 97 млрд гривень, що склало 3 % ВВП країни. В рамках антикризової програми допомоги змогли отримати люди, які втратили роботу через карантинні заходи. Для мікро-, малих та середніх підприємств було передбачено можливість брати участь у програмах, що фінансуються з державного та місцевих бюджетів, отримувати допомогу для розвитку бізнесу як у фінансовій, так нефінансовій формі [1].

На програму підтримки аграріїв у 2020 році уряд виділив 4 млрд. грн. Також було виділено 1,2 млрд. грн. на здешевлення кредитів – пільгові кредити подешевшали до 5 %. Очікується, що обсяг кредитних ресурсів складе 16,4 млрд. грн. Також очікується відкриття більше 100 ферм та комплексів, що сприятиме створенню 1 700 додаткових робочих місць, а також збільшенню виробництва підприємствами молока та м'яса на 0,5 %. За програмою надання державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції передбачено 1 млрд. грн., на розвиток фермерства та кооперативів направлено 400 млн. грн. – очікується, що це призведе до збільшення кількості об'єктів для переробки сільськогосподарської продукції; з'явиться робота для сільського населення, підвищиться їх рівень знань та вмінь у сільськогосподарській діяльності. Крім того, на підтримку галузі садівництва, виноградарства та хмелярства було направлено 400 млн. грн., які планується використати для посадки насаджень інтенсивного типу на 4 тис. га, а також на будівництво об'єктів для зберігання та переробки, що збільшить об'єм продукції з високою доданою вартістю, сприятиме зростанню експорту, скороченню імпорту та створенню нових робочих місць [2].

Зрозуміло, що у порівнянні з розвиненими країнами в Україні немає економічних можливостей впроваджувати обширні програми допомоги, проте, з боку українського Уряду була прийнята низка рішень, які передбачають тимчасові послаблення для бізнесу під час карантину.

Список використаних джерел:

1. Еро О. Як врятувати малий бізнес в умовах карантину? // delo.UA : сайт. 27.04.2020. URL: <https://delo.ua/opinions/jak-vrjatuвати-malij-biznes-v-umovahkarantinu-367890/2021>.
2. Програми підтримки бізнесу // Коронавірус в Україні : сайт. URL: <https://covid19.gov.ua/prohamy-pidtrymky-biznesu \\2021>.

Секція 6 Міжнародні фінанси

УДК 339.972

ЛОНДОН, НЬЮ-ЙОРК, СІНГАПУР, ФРАНКФУРТ, ПАРИЖ, ГОНКОНГ, УКРАЇНА – ГЕНЕЗА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ЦЕНТРІВ: ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Посохов І.М.,

**доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин,
Навчально-науковий Інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»**

У сучасних мінливих умовах розвитку України основними факторами економічного стимулювання зростання економіки є наявність розвиненого ринку капіталу та доступних фінансових ресурсів, що дозволяє підтримувати конкурентоспроможність вітчизняних промислових підприємств на світових ринках в умовах глобалізації.

Виявлення новітніх тенденцій розвитку фінансових центрів світу дозволить наблизитися до розуміння природи сучасних фінансових криз. Отже, актуальність теми зумовлена необхідністю переосмислення наслідків глобалізації фінансових ринків і сучасного розвитку світових фінансових центрів, що визначило актуальність вибраного нами дослідження.

В умовах сучасного світового господарства та глобалізації економіки зростає доступність фінансових ресурсів, актуальність залучення інвестицій та дослідження закордонного досвіду формування, діяльності та розвитку провідних фінансових центрів та врахування їх досвіду для підвищення ефективності фінансування вітчизняних компаній та перетворення України у міжнародний фінансовий центр.

Світові фінансові центри на сьогоднішній день є головним елементом світового господарства, які контролюють міжнародні кредитні, валютні та інші фінансові операції, торгівлю золотом, цінними паперами тощо.

Фінансовий центр – це глобальне місто, в якому багато банків міжнародного значення, великих фірм, та є фондова біржа. Міжнародний фінансовий центр – це нечітко визначений термін, що використовується на позначення важливого учасника міжнародного фінансового ринку. Міжнародний фінансовий центр зазвичай має хоча б одну велику фондову біржу [4].

Згідно Дослідження консалтингової компанії Y/Zen і Китайського інституту розвитку, міста – світові фінансові центри, що потрапили до першої двадцятки (2020 рік): Нью-Йорк, Лондон, Шанхай, Токіо, Гонконг, Сінгапур, Пекін, Сан-Франциско,